

FODRÁSZ UJSÁG

FODRÁSZOK ÉS BORBÉLYOK SZAKKÖZLÖNYE.

A BUDAPESTI BORBÉLY-, FODRÁSZ- ÉS PARÓKAKESZITŐ-IPARTESTÜLET TULAJDONA ÉS HIVATALOS LAPJA.
Az ipartestület tagjai a lapot díjmentesen kapják.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 „
Negyedévre	2 „
Egyes szám ára 40 fill. Kapható a kiadóhivatalban.	

Felelős szerkesztő:

PAULIK JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG: VII., Izabella-utca 27/a, ahová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő.

KIADÓHIVATAL: VII., Vörösmarty-utca 17., ahová minden pénzküldemény és a lapra vonatkozó felszólamlások intézendők.

Megjelenik minden hó 1-en és 15-én.

Az ipartestület telefonszáma: 83—13.

Boldog új évet kívánunk összes szaktársainknak, előfizetőinknek, olvasóinknak, munkatársainknak s lapunk barátainak.

A „Fodrász Ujság” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ezen évszám leírása nem azt jelenti, hogy okvetlenül az új esztendőről írjunk, hanem inkább azt, hogy az azt szülő 1908. évről megemlékezzünk.

Nemcsak azért, mert a multat ismerjük és a jövőben csak bizunk és reménylünk, hanem azért is, hogy testületünk életében az 1908. év jelentős határkö gyanánt fog emlegettetni mindenha!

Hiszen saját otthonába költözött a testület, amiről 10 évvel ezelőtt még talán senkisé, vagy éppen igen kevesen álmodtak volna. A főváros 22 ipartestületei közül még ezideig kevesen vannak, melyek saját házzal rendelkeznek, és azok, amelyek vannak is, az előbbeni Czéhek birtokát képező házak, vagy vagyon öröklése folytán vannak abban a helyzetben, hogy saját hajlékban laknak. Azoknak a száma is csekély, de azok, amelyek azt létezésük óta szerezték volna, rajtuk kívül, tudtommal nincsen, egy sem.

Ugyanazt mondhatjuk a segélyalap létesítéséről is. Ezen intézmény tető alá jutása is az 1908. évre esik, amennyiben, ha annak megépítésén éveken át dolgoztunk is, az alapszabályok módosítása ebben az esztendőben nyert szentesítést, illetve jóváhagyást. Ebben az esztendőben tehát azon eszköz birtokába jutottunk, melylyel a közel jövőben már a rendes segélyekről szóló szabályokat alkothassuk s a rendes segélyeket meg is kezdhethetjük.

Ennyit és még több üdvöset mondhatunk az 1908. esztendőről, de panaszom is van rá elég. Tes-

tületünk berkeiben eddigelé igen szelid szelek fujdogáltak, az egyetértés és békesség lenge, de frissítő fuvalatok voltak ezek az 1894. évtől számítva, egész 1908-ig. Most ütötte fel a — nem tudom hány fejű sárkány és nem tudom hanyadik fejét — ismét a vasárnapi munkaszünet kérdésének alakjában és ezentul is, mint mindig: áldozatokat követelt. Áldozatokba került e kérdés a testületnek, mert két tehetséges és lelkiismeretes munkás és munkabíró előljárósági tagot vesztett el és mert az egyetértés a tagok között annyira meglazult, hogy a személyeskedések lávája még egyre ömlik szét a szaklap hasábjain, maga alá temetve az egymás iránti tiszteletet és a szaktársi szeretet gyöngéd plántáit. Gátat vetni pedig e pusztító lávának — ha egyenlő mértékkel akarunk mérni — alig lehet. Jele annak az, hogy — dacára védekezésünknek — még az ujévi számba is jutott, reméljük a — legutolsó. A testületnek tehát nagy áldozatába került ezen kimeríthetetlennek látszó vasárnapi munkaszünet kérdése, nekem pedig, — sajnálattal konstatalom — vesztésembe: elvesztettem két jeles és jellemes munkatársat! Reményem, nem örök időkre . . .

A lefolyt 1908. évben még azon jelenség is mutatkozott, hogy testületünk kebelében fennálló egyik jelentékeny intézményünkben, a raktárszövetkezet forgalmában minden szorgalom és törekvés dacára, hanyatlás állott be és pedig az első hanyatlás fönnállása óta; sőt eddig az évig, ha kicsiny is, de folytonos emelkedés volt tapasztalható. Tekintsük e jelenséget mulandónak, mert ezen intézmény, mely eddig is a fodrászati cikkek árainak rendezése dolgában, a piac megfigyelése és befolyásolása ügyében oly áldásos működést fejtett ki, hogy joggal elvárhatom a t. tagtársak támogatását és újból való fölkarolását. Ne ámtassuk magunkat az e szakmában működő kereskedők hizelkedő szavai által, de még a hitelnnyújtás „sirén” hangjaitól

Értesítés. Szövetkezetünknel minden olcsóbb, mint bárhol. Nagy választék illatszerekben, szappanokban, fejmosóvizekben, stb. Acélárukban **ujdonságok:** Francia és solingeni borotvák (Pollárt-féle kezeléssel) hozzávaló fenőszijak, zajtalan ollók, stb.

sem, mert ezt a látszólagos kedvezményt busásan fogjuk megfizetni. Vásároljuk meg a szükséges szakcikkeket készpénzzel, csekély összeggel is esetről-esetre, de élvezzük a szövetkezet által nyújtott kedvezményes árakat és a százalékos engedményt.

Szaktárunk kebelében döhöngött a tisztességtelen verseny is, mint ázelőtt tán sohasem. Szaktársaink fiatalabb nemzedéke már elfelejtett, vagy nem is érzett még semmi kötelességtudást a tisztességes munkáért járó tisztességes díjazás iránt. Feledésbe jutott már az 1903. évi dicséretes mozgalom áldásos hatása. A szaktársak önérzetes töredéke, akik a teljesített munkáért fizetést és nem alamizsnát követelnek, mindjobban összezsugorodott, de azoknak a száma, kik saját existenciájuk veszélyeztetése mellett sárba tiporják a szakma tisztességét azzal, hogy szégyenárakat kiírnak ajtajuk elé — azoknak száma a múlt évben ijesztően növekedett.

A tisztaság iránti érzék is legalább szunnyadozik, ha ugyan el nem aludt teljesen. A tisztí főorvosi hivatal tájékaról az utolsó év folyamán nem hangzott el ijesztő szó, tehát már azt hisszük, hogy minden veszély elmúlt örökre. Pedig minden órában ismétlődhetik a roham, legyünk rajta, hogy készületlenül ne találjon, becsületünkre fog válni, ha minél kevesebb kifogás ér bennünket.

Minden jót, de minden rosznak a megszüntetését is várjuk az ujesztendőtől és azért is irtam 1909-et e cikkem elejére.

B. u. é. k.

Joszt Péter.

A vasárnapi munkaszünetről.

— A vasárnapi munka beszüntetéséhez. —

Igen sokat mondtunk már pro és kontra ehez a kérdéshez, és azt hiszem, nem lesz időszerűtlen, hogy ha én is hozzá szólok csekély tudásommal, előre bocsájtom, hogy engem csak a jó szándék vezérel.

Először is meg kell állapítanunk, hogy egész váratlanul nem ért ez bennünket, mert ha nem is igen készülődtünk, de mindannyian éreztük, hogy jönni kell valaminek, hogy a többi szak- és társadalmi rétegekkel szemben mi se maradjunk leghátul a fejlődésben, mert ehez jogunk van, sőt kötelességünk is, hogy kivívjuk tettel, harccal azt a bizonyos emberhez illő jogokat, a dologban csak az a fő, hogy helyesen, időszerűen, helyesnek elismert fegyverekkel küzdjünk.

Szerény nézetem szerint, nálunk éppen ebben rejlik a hiba, hogy a kellő alkalmakat és eszközöket nem tudjuk felismerni, mert ha az ember, mint csendes szemlélő, figyeli az időről-időre felmerülő jelenségeket, hát önkénytelen arra a következtetésre jut, hogy itt nem a szakma barátai, hanem ellenségei üzik az ő kis játékaikat önös céljaik elérésére, akikkel szemben a csekély számú józan csapat elenyészően kisebbségben van, a többi pedig mindeneket megszegyenítő, határtalan indolenciával szemléli az események folyását.

Volna rá számtalan példa, hogy más szakmák meny-

nyire feltudják ismerni a helyes utat és gazdasági eszközöket a saját érdekeik érvényesítésére, csak éppen mi vagyunk a fórumun, mint valami elátkozott hamupipókék, akik folyton magunk alatt vágjuk a fát, és valóságos csoda, hogy még nem sikerült magunkat egészen tönkre tenni.

Ha el is tértem a fentjelölt tárgytól, ennek oka, hogy ebbeli ténykedésünket szó nélkül nem hagyhattam, mert oly kevés jóakaratot, úgy a jövő nemzedék részéről, mint már az önnállóságban leledző szaktársaim részéről sehol sem tapasztaltam mint szemlélő; ott van a fürdő, a kontár, a piszkos konkurrencia ügye, amit közös jóakarattal, összes erőink igénybevételével éppen márol-holnapra módunkban állna megváltoztatni, hogyha volna köztünk az, ami nincs, szakmánk megbecsülése és egymáshoz való jóindulat, és ha nem volna az elv, hogy aki kapja, az marja, és biztos vagyok benne, hogy 24 óra alatt, szakmánk jövedelmezőségét 40%-al (negyven) emelhetnénk.

Ezek után meg kell állapítani, hogy rossz kereskedők vagyunk, számolni nem tudunk, és sok bennünk a rossz indulat.

Ez volna a mi főhibánk. Most pedig térjünk a dolog érdemére. A szociális reformok elől elzárkózni nem lehet, a dologban csak az a lényeges, hogy a fejlődés mindig természetes legyen, nem pedig erőszakos, mert az utóbbi mindig kétes értékű, mivel a visszahatás az egész előre vinni szándékolt ügyet öt, sőt tizszeresen vissza vetheti, úgy, hogy az esetleges rosszul sikerült reform után ott volnánk, a hol a jó öreg feldscher-eket és báder-eket elhagytuk.

Nekünk feltétlen szükségünk van egy igazi pihenő napra, ezt mi éreztük segédeinkkel együtt, jobban, mint az apostol urak, mert ők nem igen ártanak a borbélyágnak, hanem ha már csinálunk reformot, akkor az aztán legyen reform. A most életben lévő szünet nem szünet, azt sokan tudjuk, akik kenyérkeresetre utalva vagyunk, a tervezett szünet meg még kevésbé lesz az, azt már tudjuk most az eddigiekből, így hát nem reform, és ha ebből a torz eszméből élő lény lenne és el nem pusztulna, mielőtt a világra hoznák, úgy akkor az eddig számított 40%-hoz bátran hozzá irhatunk még 40%-ot veszteségnek. Ezek után maradna nekünk keserves 20%, hanem ez aztán igazán nehéz keserű kenyér lenne, idáig is voltak, akik nálunk sokkal könnyebben tudtak megélni, hanem ezután, senki kenyérét keservesebben nem szerezne meg, mint a borbély. A ki vasárnap a 3. és 4. emeletek szaladgálásával, meg a fürdőszobák atmoszféráiban, előszobákban és más diszes helyeken, ha csak nem engedjük át a teret a „Gilett“-eknek, akkor aztán lesz sok jog, de kevés kenyér, sőt még azt is megérhetjük, hogy a „Gilett“ gyárosok a rohamos üzem fejlődés következtében abban a kellemes helyzetben lesznek, hogy a ma még 10—20—24 koronájával hirdetett apparátusaikat 1—2—3 koronájával lesznek képesek adni, akkor aztán még leirhatunk 10%-ot veszteségszámlánkra, akkor más hátra nem marad, csak a disztelen temetés, csendes részvét a koszoruk mellőzésével.

Most pedig minden célzás nélkül elfogom nevezni ezen üzleti politikát nagyhaju, széleskalap karimájú, másliis politikának, így járhatunk, ha idejében a jobbik eszünkre nem térünk.

Hogy a fent ecsetelt állapot be ne következzen, mert ezideig még veszítve semmi sincs, szakmánk jövedelmezőségét még tudjuk emelni, ha nem is ultra modern eszmékkel, hanem a kornak megfelelő eszközökkel, sokan meg fognak engem érteni, bizom szaktársaim helyes ítélő képességükben, most, mikor látom, hogy megszorultunk, és a sok felvetett

BALASSA és TÁRSA **hygienikus fodrász fehérnemű kölcsönző vállalata**
Budapest, VI., Andrassy-ut 50. szám. — Telefon 83—16.

Legfinomabb fehérneműek, pontos kiszolgálás, rendkívül mérsékelt árak. — Szükség esetén kérjen ajánlatot.

formula közül egy sem megfelelő, cselekedtünk pedig muszáj, a cselekvésre többségünk nincs, ez pedig baj, mert ha csöknyösködünk, úgy végig sujtanak rajtunk.

Elő áll az eset, hogy miért kelljen nekünk éppen vasárnap munkát szüntetni? a felelet rá — mert egy pár megtollasodott szaktársunknak ez így volna kellemes, vagy talán saját egyéni érdekeiknek legmegfelelőbb; 2-szor, mert ők szereztek maguknak csekély számú hívőket, akik hisznek, mert nem tudnak? 3-szor, a segédi kar azon csekély része, amelyik már a jövővel leszámolt, mivel a jelen állapotot sokkal kényelmesebbnek találja, mint az önállóságot és félrevezettetvén, mintha a munkásbetegségélyző-pénztár mindnyájuknak adhatna menhelyet. A vezető emberük pedig, aki a nagy kolompot rázza, legkevésbé szabhat irányt a gazdasági irányzatban, mert ő azzal, hogy e téren nem volt életképes, a bizonyítványt magának kiállította. Itt egy tömegről, egy egész társadalmi rétegről lévén szó, ily hazard elvekkkel csak az jöhet, akinek veszíteni nincs mit, csak nyerni, kibujik a lóláb.

A fodrászmesterség szociálpolitikai és gazdasági viszonyai oly speciálisak, hogy azt fonográf elv szerint irányítani ostobaság és vétkes könnyelműség. Ezek a csekély indokok, a mit a vasárnapi munkaszünetés mellett felhozhatunk.

Herbert Spenser is állítja filozofijában, hogy munkaszünetésre szükség van, hogy az ember pihenjen, meg mi is érezzük azt, akik egész hétfőtől hétfőig dolgozunk, de hogy miért legyen az a szünetes nap vasárnapon a borbélynál? a melyik nap a legsolvensebb napunk, azt indokolni nem tudom. Most pedig előállok a velem egy sorban küzdő és eddig a helyes utat teljesen fel nem ismert szaktársaim elé, hogy van egy napunk, ami teljesen a mienk és családunké lehet, ami ki is vihető, ha rögtön nem is, de a közel jövőben és pedig a keddi nap, ezen a napon pihenhetünk és semmiféle fennakadást nem szenvedünk, mert amit kedden mulasztanánk, azt hétfőn és szerdán behoznánk, így némi kis módoszatok, a vidékre nézve változások lehetnek és ez szociális fejlődésnek is elég, de nem a vasárnapi, mert mikor az ipar- és kereskedelem szünetelni kezd, akkor lép a borbélyoknak 98%-a akcióba. Természetesen a mostani vasárnap marad meg 25%-os munkaszünetes napnak, mint van, mert ebbe a publikum már bele élte magát, és így kedd legyen a mienk. Miért ne törődjünk mi is magunkkal? Miért biztosítson a törvény csak a mi munkásainknak a vasárnapi szüneten kívül külön 24, illetve 36 óra szünetelést? Hiszen mi is egy ezren vagyunk, minket is illetnek emberi jogok, már pedig, ha minden marad a régiben, akkor nekünk fujtak. Mi nem vagyunk vállalkozók, a mi üzletünk csak akkor megy, ha mi vagyunk az élén, tartalmas emberek, ez nem kaptafa, hogy az elvet ráhuzzuk, hanem egy nehéz, de tisztességes kenyér, a mi munkásunk mihozzánk képest egy független és önálló egyén, aki egész szabadon mozog, ha csak a szervezet nyűgjét nem hajlandó magára venni.

Lehet, igen tiszteelt kartársaim, hogy a kissebbségnek titkos céljai vannak, az ilyen erőszakos fejlesztési folyamat felidézésével, ámbár erre egy kicsit nehéz következtetni, lehet, hogy ők is hivatás szintén annak az elvnek, hogy a kicsi pusztuljon és a nagy, nagyobbra nőjön, illetve még többet kergessenek közülünk a szervezet nyűgjébe, még több legyen a baksis azoknak, akiknek ez az érdekük.

De itt álljunk ám mind a két sarkunkra és ne hagyjuk magunkat megfosztani egyéniségünkötől, mi szabad állam, szabad polgárai voltunk és leszünk, jöjjön bár a pokol ör-

dögöstől, de szabadságunkból engedni nem fogunk és szakmánkat konkra leselkedők zsákmányául oda dobni sohasem fogjuk, ezt jól jegyezzék meg. Továbbá álutakon mi magunkat félre vezetni nem hagyjuk, mi küzdeni fogunk a minket megillető jogokért, de az ál apostolokra nekünk szükségünk nincs, távozzanak a balfenéken át a színről, szükség rájuk nincsen.

Kartársaim, elvben küzdjünk a vasárnapi munkaszünetért, míg ezt a magasztos célt gazdasági válság nélkül fokozatosan megvalósíthatjuk, de addig is menjen ünnep szánban, hogy ha valakinek a kezéből az önborotváló kést vagy készüléket ki tudjuk ütni, de ezt nem elvvel, hanem szóval és tettekkel bírjuk elérni. Addig is éljen a keddi munka megszüntetés.

Szandányi Gyula.

Az osztrák fodrászmesterek kongresszusa.

(Folytatás.)

A birodalmi fodrászszövetkezett megalakulására vonatkozó pontot a kongresszus elfogadja s az erre a célra kidolgozott alapszabályokat jóváhagyja.

A „vasárnapi munkaszünet a fodrásziparnál“ című pontnak Geil (Salzburg) az előadója. Az előadó javasolja, hogy Ausztria minden tartományában egyöntetű vasárnapi munkaszünetet vezetessék be; még pedig városokban déli 10 óráig, vidéken pedig déli 12 óráig legyen nyitva az üzlet. Tschapek (Böhmisch Leipa) javasolja, hogy a munkaidő vasárnapon a nyári hónapokban délutáni 1 óráig, a téliekben déli 12 óráig terjedjen.

Miután a ponthoz sok szónok jelentkezett, a kongresszus főszónokokat választ. Fauernig (Troppau) az az eddig elhangzott javaslatok ellen szólal fel, javasolja, hogy az egész birodalomban déli 12 órakor egyformán történjen a zárás. Végül előadó azon hiszemének ad kifejezést, miszerint megelégedhetnek a fodrászmesterek, ha a záróra az egész birodalomban télen-nyáron délutáni 1 órakor való megállapítását elfogadják. A kongresszus ilyen értelemben határoz.

Miután a kongresszus a 8. és 10. pontokkal is hamarosan végez; Novotny elnöklő alelnök a kongresszus bezárását vezeti be; megköszöni a küldöttek támogatását s átadja az elnöki széket Wolf elnöknek. Wolf elnök a hatóság n levő képviselőinek köszöni meg szives közreműködésüket és támogatásukat.

Wostry (Neunkirchen) a kiküldöttek nevében köszöni Wolf elnöknek s az alelnököknek szives fáradságukat. Miután Wolf elnök azon kívánságának ad kifejezést, miszerint szerencse kísérje a kongresszus tanácskozásait, a császár életetésével d. u. fél 2 órakor az osztrák fodrászmesterek III. kongresszusát bezárja.

A fodrászmesterek I. nemzetközi kongresszusa.

Szeptember 1-én délután az osztrák fodrászmesterek III-ik kongresszusa I. nemzetközi kongresszusává alakult át, s most nemzetközi ügyeket vitattak meg. Wolf, a bécsi ipartestület elnökének üdvözlő beszéde után megválasztották a tisztikart. Elnök lett: Wolf, a bécsi ipartestület elnöke; alelnökökké Pfeffert, a németországi fodrászmesterek szövetségének elnökét (Berlin) s Niehoffot, a bajorországi országos fodrászszövetség elnökét (München) választották meg. Jegyzőkké lettek: Beck (Bécs) és Novotny (Brünn). Langthaler dr. városi tanácsos üdvözlö a kongresszust Bécs városa ne-

Ha jó fenőkövet akar vásárolni, el ne mulassza DEUTSCH és GOLDSCHNEIN

Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21. különleges kőraktárát felkeresni.

Telefon 114—71.

Vásárlás előtt a kövek kipróbálhatók.

Telefon 114—71.

vében s szerencsét kíván a tanácskozáshoz. Wolf előadó a tisztességtelen hajkereskedelemmel szemben való állásfoglalásról tesz jelentést, azon véleményét fejezvé ki, hogy a hajanyagot feldolgozó fodrászok maguk lehessenek csak hajkereskedők is. A vitában részt vesz: Linsner (Berlin) és Niehoff (München). A napirend 2. pontjáról: „Állásfoglalás a fodrásziparra vonatkozó egészségügyi rendeletekhez“ Pfeffer, Niehoff, Linsner, Král és Wolf hozzászólása után beható vita keletkezett a tárgyról, melynek végén a kongresszus kimondotta, hogy a tanoncok orvosi vizsgálata ellen nem emel kifogást; a mesterek orvosi vizsgálata ellen azonban — természetesen — tiltakozik. Elhatározta a kongresszus továbbá, hogy a fodrászüzletekben kifüggesztve tartandó, a közönséget megnyugtalanító egészségügyi rendeleteknek a visszavonását fogja követelni. A fodrászüzleteket tisztán tartásuk iránti ellenőrzésével szaktársakat kíván megbízatni a kongresszus. Wolf elnök-előadó indítványa folytán a kongresszus elhatározza, hogy a forgalomban levő önborotváló készülékek terjesztése ellen minden rendelkezésére álló eszközökkel harcolni fog (?) s a fodrásziparral összefüggésben levő szakmáknak a fodrásziparba való bekebelezését fogja követelni (?).

A tanácskozás második napján Wiehoff alelnök (München) indítványozza, hogy az összes államok szakszövetségei mérvadó helyeknél a következő követeléseket nyújtsák be: A tanulói időtartamának egyöntetű megállapítása, a tanoncok maximális számának a megállapítása, szakiskolák kötelező létesítése s azoknak az illető állam által való szubvencionálása. Az indítványt egyhangulag fogadta el a kongresszus. A női nem állása a fodrásziparban czimü ponthoz szóltak Niehoff (München), Liechem (Troppau), Guszmann (Lipcse), Stöhr (Gráz), Gestring (Krakkó) és Wolf (Bécs). Miután azonban beható vita után sem jött létre megállapodás, a kérdéshez való állásfoglalását későbbi időre halasztotta a kongresszus. Wolf elnök indítványozza, hogy a fodrászmesterek szövetségei által nemzetközi titkárság állíttassék fel. Miután a kongresszus a nemzetközi titkárság felállítását egyhangulag elhatározta, Wolf elnök szívélyes szavakkal a fodrászmesterek I. nemzetközi kongresszusát bezárta.

(Folyt. köv.)

Utolsó válasz Réthly Árpád szaktársamnak.

Szaklapunk december 1-iki számában nyílt levelet intézett hozzám, melyben többek között oly dolgokat említ, melyek előző cikkemben elő sem fordultak; helyébe azonban nb. szaktársam egy csomó faragatlan személys támadást intéz ellenem, mely mindenképpen ellenkezik a jó izléssel.

Hegyekről, egerekről, kolumbusztojáról, francia királyról, relativ fölfogásról van szó benne, de hogy csak egy szóval is cikkem valódi értékét le birná szállítani: ezt nb. cikkemben felfedezni nem tudtam.

Mert, bár jóllehet, agresszív tényként említi soraiban, hogy vétkezés az összesség érdekei ellen, ha a vasárnapi munkaszünet törekvéseinken hajótörést szenvedne, én mégis igyekszem bebizonyítani, hogy t. szaktársam elmefuttatása helytelen thézisen alapul, és határozottan kárára van szakmánk egyetemleges fejlődésének; mert hiába vajudik Réthly Árpád szaktársam hegyekkel, és egerekkel, még sem fog vasárnapi munkaszünetet szülni.

Hogy miért, azt bővebben megokolni felesleges; megtette előttem szeretve tisztelt alelnökünk Müller Károly szaktársunk: csak azt fűzöm hozzá, hogy aki ily eszmékről ábrándozik, vagy nincs tisztában saját magával, vagy pedig könnyelműen felületes.

Mélyen t. szaktársam azt állítja, hogy egy ipari mozgalom vezetéséhez nem elég, ha valaki Hókáson születik. Erre én azt felelem: „feltétlenül szükséges-e, hogy valaki Óbudánzülessék, ha hírlapi polémiákba akar bocsájtkozni?“ Bár Hókás nevű község a geografiában ez idő szerint ismeretlen, és mellesleg mondván, én Bonyhádon születtem, küldöttséget fogok vezetni a nagyméltóságos belügyminiszter urhoz, hogy egy ily nevű község megteremtéséről gondoskodjék, nehogy Réthly Árpád szaktársam geografiai tudománya szégyenbe maradjon, bár nem csodálom, hogy oly nagy tudománnyal rendelkezik, mert hiszen Óbudán még a borbélyok is érettségiznek.

Erről jut eszembe, hogy egykor Pécszet való keresztülutaztunkban Kakasdot is érintettük, és itt nb. szaktársam horribilis mennyiségű „Wurstzeugot“ fogyasztott, és talán gyomrát megrontván, emlékezetében maradt az u. n. Hókás.

Egyébiránt más tudományának a lebecsülése saját magunk szegénységi bizonyítványa; így mondta ezt egy nagynevű politikusunk.

Ha Réthly Árpád oly nagy műveltséggel rendelkezik, talán tudnia kellene azt is, hogy a többség akaratát respektálni illik, mert különben úgy jár, mint az Aesopus — mesebeli béka, a ki az ökörhöz akarván hasonló lenni, felfujta magát és ezen való erőlködésében megpukkadt. Én nem óhajtom, hogy szeretve t. szaktársammal is ugyanaz történjék.

Azonban nem akarom, hogy nb. szaktársamat a személyeskedés gyarló mezejére kövessék; én egyszerűen szaktársam hozzám intézett sorainak helytelenségét igyekszem bizonyítani, mert undokabb bűn nincs, mint saját személyünk felmagasztalása, pláne ha azt más rovásán akarjuk elérni, mert nem illő, hogy saját véleményünket akarjuk mérvadó gyanánt föloktrojárni, illő, hogy figyelembe vegyük a latin közmondást; Quidiatur et altera pars, — hallgassuk meg a más véleményét is; ne akarjunk mi egyedül a mértékadó zsinór lenni. Válaszom befejezéséhez közeledek; de mielőtt az utolsó szót kimondanám, b. figyelmébe ajánlok még egyet: A segédek minden vonalon szervezkednek; a nehéz megéihetési viszonyok miatt az iparágunk napról-napra pang, és ennek kifolyományaként szaktársaink anyagi léte is a lehető legnagyobb veszélyben forog. Feltétlenül szükséges, hogy a főnökök is szervezkedjenek; de ezt elérendő a szolidaritás, az együttműködés üdvös csapásán kell haladnunk. De sajnos, ha sok Réthly Árpád találkozik, ebből egyedül helyes szándékunk (sajnos, csak szándékunk) meghiúsul.

Hírlapl poiémiába többet nem bocsájtkozom; nem pedig önnel, ki jószándékaimban gunytárgyává igyekezett személyemet tenni. Hála a sorsnak és a szaktársak bölcs fölfogásának, ez önnek a legcsekélyebb mértékben sem sikerült, ellenkezőleg, kettőnk közül a nevetséges és a vesztes fél egyedül ön maradt. Béke velünk!

Ez utolsó válaszom Réthly Árpád szaktársamnak, ezzel részemről az ügyet befejeztem.

Hold József.

Borotva fenőkövek legolcsóbban **DEUTSCH és GOLDSCHHEIN** különleges kóráktárában
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21.

Telefon 114—71.

A kövek megvásárlás előtt kipróbálhatók.

Telefon 114—71.

1. ábra.

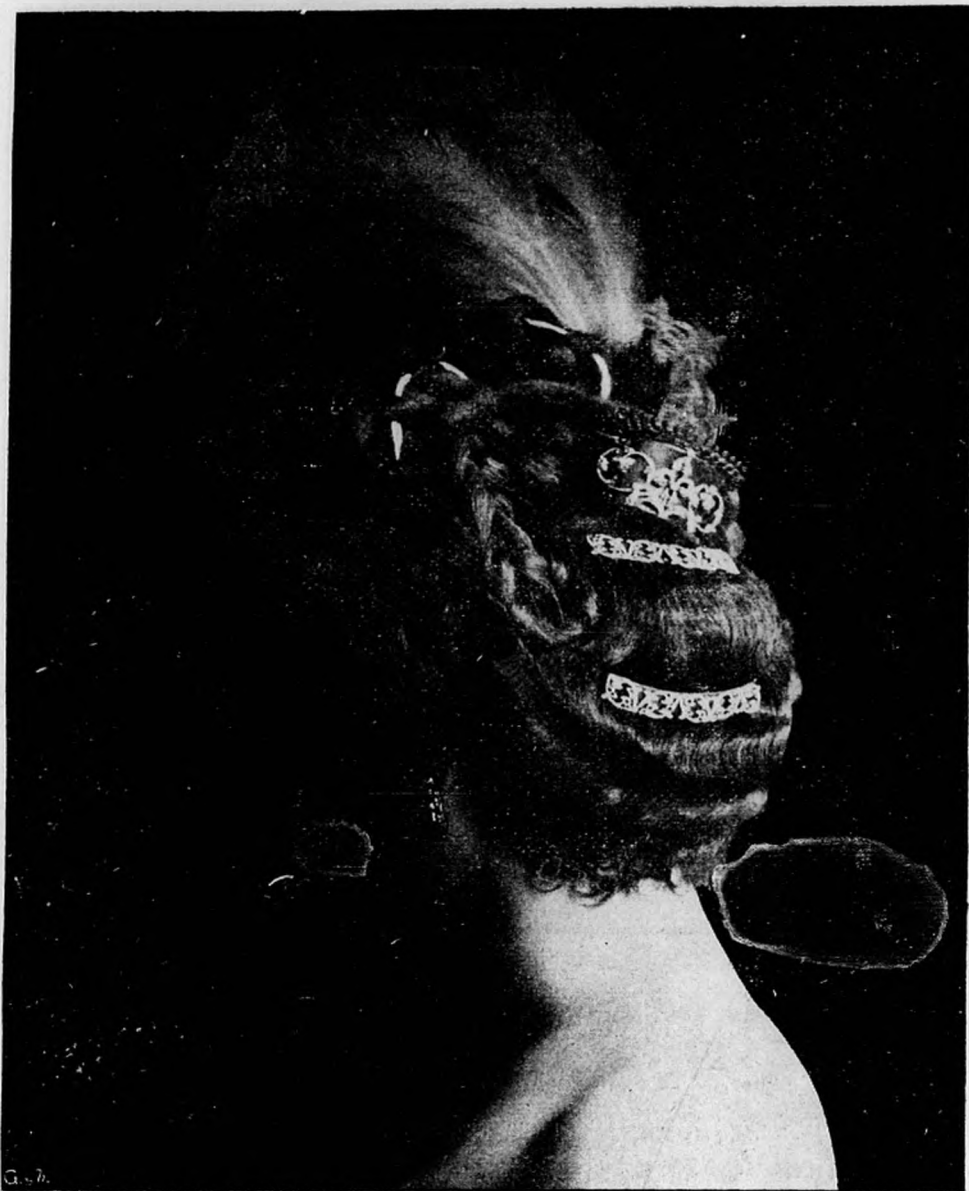

2. ábra.

5. ábra.

BALASSA és TÁRSA **hygienikus fodrász fehérnemű kölcsönző vállalata**
Budapest, VI., Andrássy-ut 50. szám. — Telefon 83—18.
Legfinomabb fehérneműek, pontos kiszolgálás, rendkívül mérsékelt árak. — Szükség esetén kérjen ajánlatot.

3. ábra.

4. ábra.

A bécsi császárjubiléumi szakkiállításon kitüntetett frizurák.

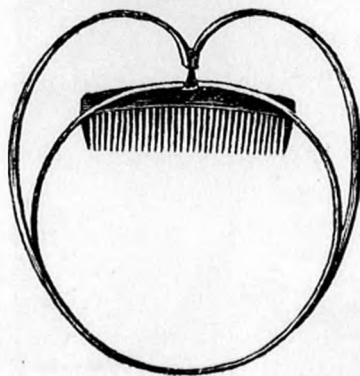
Ábrák a 5—6. oldalon.

Az osztrák fodrázmesterek III. kongresszusa alkalmával Bécsben rendezett császárjubiléumi szakkiállításon Janik Ferencz udvari hölgyfodrász (Bécs, I., Freisingerstrasse 1. sz.) szintén kiállított versenyen kívül 5 frizurát. Abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy ezen frizurákat képbent. olvasóinknak bemutathassuk. Az 1., 2. és 3. számú frizurák, melyeknek kifogástalan elkészítése a női fodrász teljes művészetét veszik igénybe, történelmi frizurák s szinpadra vagy jelmezbálra alkalmasak. A frizurák elkészítése a következőképpen történik meg:

1. ábra: **Rokokofrizura kalappal** Mária Terézia idejéből. A mű, remek nagy puderfrizura, oldalfürtökkel, magas sopffal, felette szintén fürtökkel, melyek arabeszk-szerűen a kalap egyenesen felálló karimájához simulnak. A kalap violett bársonyból készült, marabuszéllel, gyémántokkal kirakott rokokó csattokkal diszítve. A frizura és kalap, Janik sajátkezű művészi alkotása.

2. és 3. ábrák: **Császárjubiléumi frizura Alt-Wien 1848.** Ezen szép frizura magas tömegből készült, archoz letűzött fonatkörökkel, dugóhúzó fürtökkel garnirozva. Diszítve van a frizura ferdén, kakastoll-szerűen feltűzött, hátra, a frizurára hulló tollbokrétával és Alt-Wien fésűvel.

4. és 5. ábrák: **Modern császárjubiléumi frizura 1908.** Ezen frizura, melynek előlső és hátsó ré-

6. ábra.

szét bemutatjuk, feketesárga selyemszallaggal van átfonva, s jól áll az archoz. Elkészítésénél az egész haját köröskörül nagy természetes hullámokra sűtjük (onduláljuk); erre a haját köröskörül 3 centiméternyire elválasztjuk, az alább bemutatott sopfésűt feltűzzük, mely által a szép nagy formát elérjük, s a mely által a frizura a nagy és nehéz kalaptól nem nyomódik össze. Az ondulált haját a fésűre ráfésűljük s oldalfésűkkel megerősítjük.

Elül jobbra a forma által a sopf valamivel magasabb, ami kitűnően fest.

Most a frizurán felül, a most annyira kedvelt fürtöcskéket, hátul pedig egy görög fürtchignont helyezünk, mihez még széles diszfésűt teszünk. Diszítve van a frizura ferdére tűzött finom tollal, (vagy árvalányhajjal) és gyémántagraffokkal. A frizura széles formában tartva a legújabb divatot mutatja. Báli vagy hangverseny alkalmakra viselendő.

6. ábra: **Sopfvédő divatfésű.** Janik Ferencz szabadalmazott találmánya. Ezen sopfvédő divatfésű nemcsak a sopfot alakítja és védi, hanem a kalapnak is alapot teremt és tartását biztosítja. Ez a betétfésű női fodrászüzletekben jelenleg igen keresett cikk. A mostani 50—75 centiméternyi átméretű széles karimájú, nehéz toll- vagy virágdíszítésű kalap széles és erős tartású frizurát igényel, a mely a kalaptól nem szabad, hogy össze nyomódjon; amiért is ezen sopfvédő divatfésű mint betét is kitűnő szolgálatot tesz a hölgyeknek.

Delta.

Ha jó fenőkövet akar vásárolni, el ne mulassza **DEUTSCH és GOLDSCH E I N** Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21. különleges kőraktárát felkeresni.

Telefon 114—71.

Vásárlás előtt a kövek kipróbálhatók.

Telefon 114—71.

Divatos sétatrizura.

1. ábra. A haját jól kifésüljük és keféljük, a fej körül onduláljuk, a fültől a fülig az előhajat elválasztjuk és hajbetétet alkalmazunk.

4. ábra. A megmaradó hátsóhajat toupirozzuk és belőle féldréheret fésülünk, a legelső hajat fürtökbe sütjük, egy nagy fürtdréheret balról alkalmazunk és széles fésüt tűzünk megerősítésül.

2. ábra. Az előhajat két vagy három részben visszafésüljük, nem huzzuk mélyen a homlokba, hanem lazán és magasra hátrasimitjuk és a végeket pedig jól megerősítjük.

5. ábra. A frizura oldalrésze.

3. ábra. A hátsó hajat két részre osztjuk, kissé toupirozzuk, háromnegyed fejmagasra fésüljük és jobbra, valamint balra egy-egy dréheret alkalmazunk.

6. ábra. A frizura előrésze.

BALASSA és TÁRSA fodrászati berendezések és műszerek elsőrangú vállalata
Budapest, VI., Andrássy-ut 50. szám. — Telefon 83—16.

Allandó butorraktár, legolcsóbb bevásárlási forrás. — Szükség esetén kérjen nagy képes árjegyzéket.

Vegyes hírek.

Értesítés. Van szerencsém a szövetkezet tagjait tisztelettel értesíteni, hogy a szövetkezet áruit telefon útján is lehet megrendelni s az házhoz fog szállíttatni. Tisztelettel ifj. Joszt Péter könyvelő.

Karácsonyi kiosztás. Néhai Axmann Károly alapítványának 120 kor. kitevő kamatai a szent karácsony ünnepek alatt osztatott ki 18 elszegényedett szaktárs vagy azok özvegyei között.

Változás a testületi előljáróságban. A test. előljáróságának december hó 17-én tartott ülésén sajnálattal vette tudomásul Réthly Árpád gazda és előljár. tag, Ritter Mihály elhelyező bizottsági elnök és előlj. tag és Hermann János előlj. tagnak viselt állásukról való leköszönését, Fischer Henrik számvizsgáló leköszönését tudomásul vette. Az előljáróságba Horváth Ferenc. Lang János es Lulay Ádám póttagokat hívta be. Az elhelyezés vezetését Benes Károlyra, a gazdai teendők elvégzését pedig Müller Károly alelnökre bizta az előljáróság.

Jubileum. Pürcher és Fritsch női fodrászok december hó 10-én üzletük megalapításának első évfordulója alkalmával jubileumi ünnepséget tartottak. Gömbös-féle vendéglő külön helyiségében a cég tulajdonosok gazdag lakomával vendégtették meg a meghívott szaktársakat s alkalmazottait. Az intelligens s kedves modoru cégtulajdonosok igyekeztek azon, hogy kedves emléket keltsenek ünnepségükkel s hogy kifejezést adjanak a szaktársi összetartozandóság nagy előnyének.

A női fodrászatnak csak hasznára válik, ha ily tehetséges szaktársak igyekeznek a szakmát meghonosítani és a vendég-kör izlését fejleszteni Hódítási munka ez. Az önérdék bölcs istápolása mellett új vendég-kör nyílik, ami biztos alapja a hölgy fodrászat fellendülésének.

Szakiskolai vizsga. Szakiskolánk december hó 27 dikén tartotta évvizsgáját szép közönség jelenlétében.

Ugy a hajmunka, mint a női fésülés napjainkban kissé jobban fellendült, mint volt a multban, azért szakiskolánk hasznát oly clönyösen soha ki nem használhatta a fiatalság, mint a jelenben, s ha majd úgy átértik az iskola célját, mint a mily intencióval azt a testület fenntartja, akkor fogja csak szakiskolánk azt a missziót teljesíthetni, melyre hivatva van.

A vizsga alkalmával Hermann János és Verdes Árpád tanárok 9 díjat tűztek ki a jobb előmenetelű hallgatónak, mely díjakat a jury következőképen osztotta ki:

Hajmunkából: Herczeg Gábor, Dombi József és Antal Gyula.

Uri fodrászattól: Marschalkó Ede és Baudin János.

Női fésülésből: Piacsek Ferencz, Kevresán Gyula, Nagy Ferenc és Herczeg Gábor.

Boldog ujévet kívánok az összes szaktársaimnak úgy a magam, mint a testületi előljáróság nevében.

Joszt Péter
ipartestületi elnök.

Boldog ujévet kívánok szaktársaim összeségének

Müller Károly
test. alelnök

Fodrász-üzletemet, mely a fővaros központjában harminc éve fennáll, betegségem miatt tizenkétezer koronaért eladom. — Cim: Máger István Budapest, VII., Sip utca 1.

12 év óta fennálló **fodrász-üzlet** szep lakással, nagyon olcsó házbér, ritka alkalmi vétel, olcsón eladó, okok megtudhatók. — Cim a kiadóban.

Fodrász-üzlet megvételre kerestetik. Irásbeli ajánlatok kéretnek Kiss István VI., Gyár-utca 11. (Bleckmann).

Vételre keresek nagyobb vidéki városban jómenetelű fodrászüzletet. Kimerítő ajánlatokat e lap kiadójába: Vidéki üzlet címen.

Boldog ujévet kívánok vendégeimnek és jóakaróimnak **Fromm János** vendéglős III. ker., Remetehegy 2093. sz.

Boldog ujévet kívánnak

a tisztelt fodrász uraknak

Pajor Testvérek
DÁRIUS illatszer és cosmetikai cikkek gyártói

Budapest, Szövetség utca 38.

— **Saját készítményü babaparókák.** —
Lokni, frizetták és hajfonatok.
— **Olcsó árak.** — **Minden színben.** —
Kifésült hajak feldolgozása.
Palágyi Miksa
V. ker. Erzsébet-tér 10. (Deák-tér sarkán.)

Dreszmann Károly

homoru műköszörülde és aczéláru raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körut 24. sz.

Ajánlja műköszörüldéjét és nagy aczéláru raktárát a t. fodrász urak becses figyelméhe.

E nemben a legkitünőbb készítmény!

Fodrász uraknak nagy árkedvezmény

NÖVESZTI

'ÉS DUSSÁ TESZI
A HAJAT

A
GARA-
féle
PETROLEUM-
HAJSZESZ

ÁRA. 2 KORONA.

FŐSZÉTKÜLDÉSI-

HELY:

GARA GÉZA

ÉS TSA,
DROGERIA A

HATTYÚHOZ

BUDAPEST

József-körut 78.

'ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Kapható még következő fő eladási helyeken:

Budapesti fodrászok raktárszövetkezetében
VII., Csengery-utca 15.

Glüch Jenő és Sándor VII., Wesselényi-utca 2.

Ángyán Béla VIII., József-körut 9.

Gáspár Testvérek VII., Erzsébet-körut 33.

Flasner Lajos VIII., József-körut 17.

ÁNGYÁN BÉLA

Fodrászati berendezések, műszerek és illatszerek nagybani raktára

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 9.

Mielőtt bármily a szakba vágó cikket vásárol vagy rendel, tiszteljen meg személyesen vagy kérje a legujabban megjelent **nagybani képes árjegyzékem**, melyet szívesen küldök becses' czimére.

Teljes **fodrász-üzleti berendezésekből** külön raktárhelyiségekben állandóan nagyválasztéku raktárt tartok, továbbá **haj- és szakálvágó-gépek**, ollók, borotvák, üzleti kabátokból stb. különösen nagyválasztéku raktár, valamint a legujabb á la Pollart **francia fenőszijakból és borotvák**ból is.

Helybeni megrendeléseket legczélszerűbb telefon utján eszközölni, mert a legkisebb rendelést is szívesen házhoz szállítom.

TELEFON: 48-13.

Csakis Martin-féle bajuszkötőt használjunk!

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a szaktársaimat, hogy általam forgalomba hozott **Martin-féle bajuszkötők** készítését a mai napon átadtam sógoromnak **Zóni Antal** fodrásznak s kérem szaktársaimat, hogy az eddigi belém helyezett bizamat és szíves pártfogásukat szíveskedjenek sógoromra **Zóni Antal** fodrászra is átruházni s előre is biztosíthatom szaktársaimat, hogy a legjobb megelégedésükre fogja kiszolgálni. Az eddigi szíves pártfogásukért köszönetét nyilvánítja

Martin Béla fodrász
volt bajuszkötő készítő.

A fentiekre hivatkozva, tudatom szaktársaimmal s jó barátaimmal, hogy sógoromtól **Martin Bélától** a **bajuszkötők készítését** mai napon átvettem s egyenlőre **Martin-féle** elnevezés mellett fogom forgalomba hozni, bajuszkötőimet a legfinomabb **selyemgázé**-ből készítem és csakis a fodrász üzletek részére s így csakis a legjobb szabásu kötőket fogom tudni szaktársaimnak szállítani.

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy szaktársaimnak a legkényesebb igényeit ezen a téren kielégíthessem.

Szíves megbízásukat várva, maradtam szaktársi üdvözléssel

Zóni Antal fodrász

VI., Lehel-utca 33. (Aréna-uti oldal.)

Bajuszkötőim kaphatók:

ÁNGYÁN BÉLA fodrászati cikkek raktára VIII., József-körut 9. szám. Telefon 48-13.

BRKITS JÁNOS fodrászati cikkek kereskedése Buda, Fő-utca 9. szám.

MARTIN MIKLÓS fodrász V., Lipót-körut 5. szám és **BORBÉLY és FODRÁSZOK SZÖVETKEZETI RAKTÁRÁBAN** VII., Csengery-utca 15. szám. Telefon 83-13.

DANKOVSKY ISTVÁN illatszerész V., József-tér 8. szám. Telefon 43-34.

WINKLER D. H. fodrászati cikkek berendezési üzlete VII., Rákóczi-ut 51. szám. (Luther ház.)

Több orvosi nyilatkozat. Számos elismerő levél.

Szaktársaknak árkedvezmény.

EGYSZERI HASZNÁLAT UTÁN MÁR BIZTOS SIKER.

NEM VEGYI SZER, NEM ÁRTALMAS

DIADÁL

LÁB ÉS EGYÁLTALÁN BŐR-IZZADÁS ELLENI POR.

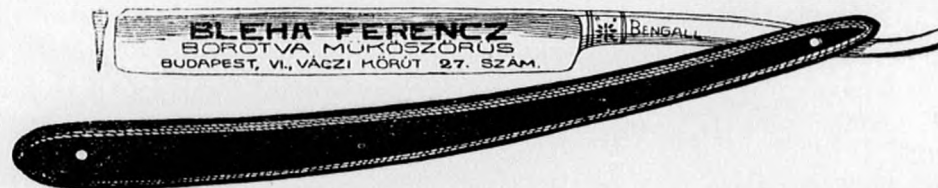
FELTÁJÁLÓ ÉS EGYEDÜL KÉSZÍTŐ JAKABB JÓZSEF VI. KIRÁLY-UTCA 98. TELEFON 86-48

LEGY DÖBÖZ ÁRÁBÓ KILÉN

Kapható a raktárszövetkezetben is.

KAPHATÓ MINDENÜTT FŐRAKTÁR: **TÖRÖK** GYÓGYSZERTÁRA KIRÁLY-U. 12.

TÖRVÉNYESEN VÉDVE CSÁSZÁR ÉS KIRÁLYI HADSEREG SZÁLLÍTÓJA.

Van szerencsém b. tudomásáru adni, **BUDAPESTEN, VI., Váczi-körut 27. sz.** alatt villamos erőre berendezett

borotva-műköszörűdét alapítottam

és raktáron tartom a legkitünőbb fajta angol, svéd, francia és solingeni gyármányu borotvákat, ollókat, haj- és szakálvágó gépeket, általam jótállás mellett köszörülve. A vidéki megrendeléseket pontosan, azonnal, a köszörüléseket pedig 8 nap alatt teljesítem

Magamat becses pártfogásába ajánlva, kiváló tisztelettel

BLEHA FERENCZ **BUDAPEST, VI., Váczi-körut 27.**
(Páris-szálloda mellett.)

NOXIN

A szabadalm. KULCSAL.

Minden jobb üzletben kapható.

HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.

Használati utasítás: Az izzadni szokott lábat vagy testrészt szappannal megmossuk, melyet nem nagyon szárazra törölés után a **Diadalporral** jól beszorjuk és eldörzsöljük.

TELEFON:

BUDAPEST **ZAORÁL JÁNOS** **PARIS 1900**
 ALAPITTATOTT 1891 TÖRVÉNYES VEDJEGY KITÜNTETETT PARIS 1900
 VIII. BAROSS-UTCZA 1.

TELEFON:

ZAORÁL' BOROTVA A LEGJOBB.
 1900 PÁRIS VILÁG KIÁLLÍTÁSON ELISMERT ÉS EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETETT
 "SAJÁT GYÁRTMÁNY" JÓTÁLLÁSSAL.
ZAORÁL JÁNOS
 BOROTVA GYÁR ÉS HOMORÚ MŰKÖSZÖRŰLDE
 BUDAPEST VIII. BAROSS-UTCZA 1.
 GYÁRTELEP:
 UJPEST, ÁRPÁD-UT. 25. SZAM.

Szaktársak sok pénzt keresnek a legujabb szabadalmazott **formatartók** eladásával, mely betét helyett és minden formában alkalmazható, tuczatja 9 korona, eladási ár 2 korona. Különbéle haj, szakál és bajuszfestékek. Uri, női és színházi parókák, transformatiok, bandók, frisetek, hajfonatok, loknik stb. az összes hajáruk csakis legfinomabb anyagból készülnek szakszerű, izléses kidolgozásban. Szaktársaknak nagy ár-engedmény.

Komáromy Antal fodrász
 Budapest, VI. ker., Király-utca 35.

URANOS

szabadalm. ké-
kítő pasztilla

ruhamosáshoz
a
legjobb kékitő.

Kapható minden jobb üzletben.

HOCHSINGER TESTVÉREK

vegyészeti gyár

BUDAPEST, VI.

Mielőtt
 személy-, jelzőlog- v. építési
KÖLCSON
 iránt intézkednék
 kérjen díjtalanul prospektust.
MELLER L. EGVED
 BUDAPEST,
 IX. Lóny-i-utca 7.
 Telefon Interurbán
 46-81.

BÉRLETKÖNYVECSKÉK

fodrász urak részére,

tizenkét számmal (minden szám egy lap)

kaphatók névvel, vagy név nélkül e lap kiadóhivatalában

VII., Vörösmarty-utca 17. szám alatt